

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. Egyes szám ára 10 fill.	Felelős szerkesztő: BILKEI FERENC.	Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este. Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1. Egyes számok kaphatók: a dohánytözszédben.
---	--	--

Pártokon felül álló katolicizmus.

E fölött a kérdés fölött indult meg a napokban egy csinos kis vitatkozás. Vetrán katolikus lapunk, a *Magyar Állam* elhagyva a régít, új kúntöbbsé (meg kell hagyai csinos kúntöbbsé) új erőre kapva jelenik meg a nagy világ szeme előtt.

Margalits Ede dr., a tudós egyetemi tanár, aki ez szerszmind a Pázmány Egyesületnek, a katolikus írók és hírlapírók egyesületének is elnöke, vezérelvet mondott ki. Elvet, mely szerint „katolikus párt-politikai szempontból“ szükségünk van egy olyan politikai napilapra, a mely zászlója alá gyűjtse mindazokat a magyar katolikusokat, akik nem tartoznak az Alkotmány által képviselt politikai irányzathoz, hanem más uton-módon vélik előmozdithatónak hazánkban a katolikus és magyar érdekeket.

Elvben mindenestre nagyon szép ez az álláspont.

Az „Alkotmány“ tegnap feleletet adott rá s loyálisan föltárja a helyzetet. Ha valakinek célszerűbb s a magyar katolicizmus javára jobban értékesíthető elvei volnának, mint a milyet a néppárt vall, ám álljon elő vele. Szervezkedjék egy párt 48-as alapon, ha úgy tetszik, de a szemlé-

lődés, a pártok fölött való helyetfoglalás nem viszi előre a mi ügyünket. Meg is adta rá a helyes elnevezést — Prolászka szavaival élve — hogy az ilyen katolizmus „náthás katolicizmus.“

Az „Alkotmány“ álláspontját magunk is szívesen aláírjuk.

Nekünk katolikusoknak szükségünk van egy erős, kompakt politikai pártra, a mely akersztény Magyarország 1000 esztendő népjogiáért sikra száll, a mely őrt álló legyen a parlament törvényhozásnál, és sasszemekkel vigyázza meg az ott készülő törvényjavaslatokat s oportune, impotune hallassa szavát, ha valami ellenünk irányul. A pártok fölött álló katolizmus karzatról nézi véreinek küzdelmét, jogaiknak megcsorbulását. A Magyar Állam 45 esztendő óta titakozik, követel, zsémbeskedik, panaszkodik és tördeli a kezét, de csak a karzaton. Ha hallották is, nem hederítettek rája. A jó emberek, a kik mellette állottak, szeretetükkel követék a példáját s a csöndes fatusi parochiák némaságát nem egy sóhaj zavarta meg, hogy „pusztulunk, veszünk.“ Mi lett érte a hasznunk? Tisza Kálmán és követői szép lassan megásták alattunk a fundamentumot s az országházban nem volt csak egy

tiz tagból álló párt sem, a mely jogainkért sikra szállt volna.

Bizony-bizony jó lenne egy kissé körül is nézni a nagyvilágban, ha már a magunk kárán tanulni épen nem tudunk. A francia katolikusok nem szintén a karzatról nézték a politikai küzdelmet? A pap-ság elvül vallotta, hogy politikába avatkozni nem szabad. S vajjon méltányolták ezt a gavalléros eljárást? Látjuk következményeit. Combes ur kormányza bezárat minden katolikus iskolát s aztán csak a szabadkőmivesek által patentrozott tudománytal táplálkozhatik a francia ifjuság. Mindez persze a szabadság és liberalizmus nevében történik.

Mi tette erőssé a német katolikusokat? A kompakt párttá való szervezkedés.

Nem az öregasszonyoknak való jagatás, nem a sápitás, hanem a kompakt párttá, falankszszá váló szervezkedés, melyen fönnakadt az ellenfél támadása s amely a protestáns német császár trónjának is legerősebb támaszát képezi a vörös szocializmus ostroma ellen.

Sajnos, hogy a mi parlamentünk életében a közjogi alap mellett és ellen való harcok képezik a sarkot. A gazdasági és egyéb kérdések 37 esztendő óta csak ma

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

A végzetes születésnap.

A francia forradalom idejéből (1795) Hellinghaustól.

(Vége.)

A papnak minden jó szándéka igyekezetében az a körülmény okozott nehézséget, hogy habár jól ismerte a nő történetet, de vallásos kötelességei elhanyagolásának valódi okáról még nem volt alapos tudomása. Hermin élete feddhetlen volt, világias dolgokban semmi kedve sem tellett és szive még sem hajlott a vallásosság felé. Már pedig csakis a vallás szerezhett megnyugvást és békét azoknak, akiknek szivén mély sebet ejtett a fájdalom — és akik oly balszamhoz fordulnak, aminőt az emberi szeretet nem nyújthat. St. Florent kisasszony azonban alhatatosan kitért a vallás vigasztalásai elől úgy, hogy a plebános már-már közel volt ahhoz, hogy minden reménységét földolja.

Egyik estén — augusztus 3-dikán — ama végzetes születésnap 15-ik évfordulóján Hermin, miután magános vacsoráját elköltötte, a nyitott ablakhoz lépett és mélyen tekintet a felfutó jázmin meg klimatizs kereten át a távolba. Ez a nap szomorú emlékekkel volt tele: e pillanatban azonban nem azoknál időztek gondolatai, hanem gyermekkor boldog óráiról álmodozott. Mint vidám, játszi gyermeket látta önmagát hű társának, testvéreinek oldalán; szinte hallotta vig hahotáját, amint a röpködő lepkék után futkostak. Vajjon ő volt-e az az élénk, örvendező gyermek, a

kinek most semmi földi öröm sem mosolyog gyermeke, Es vajon Jácint volt-e az életvidor gyermek, a kinek vérvő alakját a katonák golyóitól lehanyatlani látta? Oh mily csallia az élet! — suttogta végre. E bús gondolattal éppen távozni készült az ablaktól, a mikor a plebánost a kastélyhoz vezető fasorban közeledni látta. Maga ment az ajtóhoz, hogy fogadjja és üdvözlje.

Egyideig különböző dolgokról társalogtak, mignem a plebános történetesen a mai nap délutánját említte föl, mire St. Florent kisasszony így szólt:

— Ma csakugyan augusztus 3-ika, a rám nézve annyira emlékezetes nap van, a melyen szegény testvérem meghalt.

A plebános kedvezőnek vélte ez alkalmat és nyomban meg is jegyezte, hogy egyedül a vallás nyújthat vigaszt az élet megpróbáltatásai-ban és a Szentírás szavait idézte: „Boldogok, a kik sírnak, mert ők vigasztalást nyernek.“

— Plebános ur! — válaszolt Hermin nyugodt de szilárd hangon — nem ez az első eset, hogy ön arra figyelmeztet, miszerint a vallásban keressek vigasztalást; midőn ezt teszi, félreismeri jellememet. Szent hitünk parancsolatait úgy ismerem, mint ön — s erősen és alhatatosan is hiszem azokat. Ön azt akarja, hogy imádkozzam; ámde az imádság, amelyre maga Uruk tanított, így hangzik: „Bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsájunk az ellenünk vétetteknek.“ Látssa, én pedig sohasem bocsátottam meg, de nem is fogok megbocsátani testvérem gyilkosainak. Meg nem bocsúlhatom ugyan magamat rajtuk, ámde a boszu kívánsága meg van bennem; sőt a gyűlölet ezen érzetében az elégtétel és megnyugvás bizonyos nemét is találom.

Ugy érzem, mintha ez volna az egyedül rezgő hur, amely jelzi, hogy szivem még él. Ismételve figyelmeztet ön, hogy járjak templomba, ott keresek vigaszt. Sokszor gondoltam már ez intelemre, de akkor azonnal eszembe jutott, hogy: „Mielőtt ajándékozod az oltárhoz viszed, menj és békülj ki felebarátoddal, aztán jöjj és áldozd föl adományodat.“ Hogyan is térdelhetnék én az oltér előtt boszuval és gyűlölettel telt szivvel? És miután érzelmeimet most önmek föltártam, bizonyára nem fog többet arra kényszeríteni, hogy hitemet gyakoroljam; mert hiszen ez nem volna más, mint tréfát és gúnyt űzni belőle.

— Kisasszony! felelé a plebános, kérve kérem önt, változtassa meg érzelmeit! Gondoljon gyakran arra az isteni bocsánatra, amelyet édes Üdvözítőnk a keresztfán nyújtott, midőn gyilkosaira vetett szeretetteljes tekintettel így kiáltott föl: „Atyám, bocsáss meg nekik!“

— Ó Isten volt, válaszolá Hermin tiszteletteljes főhajtással, én pedig csak egy gyöngye nő vagyok.

— De Krisztus a mi példaképünk, és a szentek mindnyájan követték őt, mondá a plebános.

— Én nem vagyok szent.

— Igaza van! szólt a plebános. Ön csak gyarló nő; de éppen e körülmény juttat eszembe valamit, aminek önt bizalommal kell eltöltenie! Igen! Ó Isten! tehát fölöttek hatalmas és jóságos arra, hogy megadja önnek a kellő segítséget, a melylyel az Ó akaratát teljesíthesse. Isten parancsolja, hogy bocsássunk meg ellenségeinknek, a mint Ő is megbocsátott. Mint Isten képes is és meg is akarja nekünk erre adni szent malasztját, csak ellene ne szegüljünk, csak malasztját el ne vesszük magunktól.

Mai lapunk 4 oldal.

rad és harmadrendű szerepre voltak kárthatva. Ha valaki képviselővé lesz, e tekintetben kénytelen állást foglalni, vagy magára marad s elenyézik, mint az esőcsepp a tengerben s érvényesülni nem tud.

Már csinálja meg a Magyar Állam a 48-as alapon álló katolikusok kompakt pártját. Nagyon szépen megállhat a néppárt mellett s még vagyunk győződve, hogy egyik se vájja ki a másik szemét, csak a tétlen szemlélődésnek, levegőben uszkáló elveknek ne csináljon propagandát. Az ilyen program veszedelmes is, mert a kényelem s a semmittevés felé hajlókát magával rántja s azoknak lesz kivel-mivel takarózni, s eredményezni fogja azt a katolicizmust, a melyet Prohászka Ottokár nagyon találóan nevezett el „náthás katolicizmusnak.”

UJDONSÁGOK.

— **Nagycsütörtök.** Nagy ünnepélyességgel tartott meg székesegyházunkban az egyház egyik legszebb ünnepének, a nagycsütörtöknek szertartását. Dr. Városvy Gyula megyéspüspök ünnepélyes szertartást, közben pedig 12 áldozópap segédletével megszentelte az olajokat. Sz. mise után az oltárok megfosztása következett, ez után pedig a megyéspüspök megmosta 13 clericusnak lábát, így utánozva az Údvözítő példáját, ki az első nagycsütörtök estéjén tanítványaival szemben gyakorolta az alázat e rendkívüli tényét. A szertartás után a megyéspüspök palotájában fogadta az úgynevezett „apostolokat”, vagyis tizenkét öreg polgárt, a kiknek jóságos szavak kíséretében fejenként 10 korona jutalmat adott. A megajándékozott polgárok nevei: Franke Károly 55 éves, Simon Mihály 63 éves, Galambos József 64 éves, Pisorics József, Friedrich Ferenc 62 éves, Kovács József 74 éves, Virág József 84 éves, Egyed Andráis 74 éves, Magda Nagy Ferenc 82 éves, Kósa Andráis 81 éves, Barna István 84 éves, Szabados János 87 éves.

— Isten lehetlent kíván, felelé Hermin szárazan.

A plébános fölkel és szól:

— Kisasszony! Félek, hogy az ön lelkiállapota igen aggasztó. Mindazáltal nem esem kétségbe. Mától kezdve önt a purgatoriumban szenvedő lelkeknek fogom ajánlani, mert közbenjárásuk folytán már sokszor megnyertem, ami — emberileg véve — lehetetlennek látszott. Es — tévé hozzá vontatva — ha testvérem még a szenvedő lelkek között volna, úgy őt különösen is fogom kérni, hogy eszedezésével lágyítsa meg annak a szívét, aki neki annyira kedves volt!

— „Testvérem?!“ — kiáltott föl Hermin fölindulva. Oh plébános Úr! Ön feleli, hogy már 15 év óta holt; ő nem lehet a tisztító tűzben.

— Ez oly kérdés, melyre mi meg nem felelhetünk! Tudom, hogy Isten irtalmassága végtelen nagy — főleg azokhoz, akikkel felebarátaitak kegyetlenül bántak, ámde testvére oly hirtelen, oly váratlanul lón a halál martalékává! Ki mondhatja, hogy abban a néhány percben, amely halálát megelőzte, képes volt-e még annyira elkészülni, hogy Isten előtt teljesen megigazulva jelenlen meg? Es ha igazi keresztény érzületét nem vonnám is kétségbe — ki állíthatja, hogy ifjú éveiből nem kell-e valamért lakolnia, mielőtt egészen szeplőtelenül az égbe vonulhatna!

— Ezeket mondva, a plébános eltávozott, és Hermin egyedül maradt. Az volt a szokása, hogy születésnapja éjjelét ama végteljes óta ébren töltötte. Az öreg szolga ismerte urnője szokását s miután világot hozott és utána nézett, hogy vajjon az ajtók be vannak-e zárva, visszavonult.

Hermin a csöndes szobában ülve, melabús

— **P. Antal Székesfehérvárott.** Városunk közönségének jó ismerőse P. Antal, az elragadó ékesszólású és nagy műveltségű Ferenc-rendi szerzetes. Ennek tulajdonítható az a nagy érdekfűzős, mely a Kath. Kör április 7-iki estélye iránt nyílvánul, a mikor újra hallani fogjuk P. Antalt és pedig olyan themáról értekezni, mely minden kath. embert közzérül érdekel. Előadásának címe: *Élet a katolicizmusban.* A érdeklődés nagy arányát jellemzi, hogy csak tegnap kezdődött a jegyek eladása s már jórésztük el is fogyott.

— **Egyházmegyei hírek.** Dr. Városvy Gyula megyéspüspök Ligady Károly s. lelkeszt Erdőrl, — a hol mint kisegítő lelkész működött — Pest-Hidegkútra; Horváth István Honort Etyekre és Pásztor Józsefet Etyekről Erdre küldötte segédlelkézi minőségben.

— **A feltámadási körmenet** városunkban szombaton d. u. a felsővárosban 4 óraker, a kőrházi kápolnában pedig 5 óraker fog megtartatni.

— **A rendőrség köröböl.** Mint már jeleztük, Simon Sándor alkapitány 28 napi fegyvergyakorlatra bevonult s ügykörét Keé főkapitány és Kuti alkapitány megosztva töltik be. Figyelemmel azonban ama körülményre, hogy a rendőrkapitányok mindegyikének nagy anyaghalmazzal kell megbirkóznia, Havranek József polgármester a fegyvergyakorlat tartamára kapitány-helyettesül Námessy János tanácsjegyzőt rendelte ki.

— **Az Oltár-egylet** miséje husvét vasárnap a szokott időben 10 óraker fog megtartatni.

— **Ülések a vármegyénél.** A törvényhatósági közegészségügyi választmány április hó 6-án d. e. 10 óraker ülést tart a székesfehérvári és adonyi járási orvos állás betöltése tárgyában. A tisztí nyugdíj választmány április 7-én fogja tárgyalni Many Mihály arvaszéki ülnököknek nyugdíjaztatását kéro folyamodványát. Április 8-án a kőrházi bizottság tart ülést. A jegyzői nyugdíj választmány április 14-iken d. e. 10 óraker jön össze a vármegyeház II-od emeleti kistermében, melyen a következő tárgysorozat fogják lebonyolítani: 1. A községi jegyzők javadalmazását képező földek haszonbérletének és terményjárndóságának készpénzen való megállapítása. 2. Váradi Mihály sóskuti jegyző nyugdíjazási ügye. 3. Csapó Alám sárkeresztúri jegyző nyugdíjazási ügye. 4. Mészoly István alsószentiváni jegyző nyugdíjazási ügye. 5. Polzer Ferenc bodajki jegyző nyugdíjazási ügye. 6. Özv. Lautner Ignacné nyugdíjának megállapítása.

— álmódosásainak engedé át magát. Arra az éjjelre gondolt, amikor dobogó szívvél állott testvére ablaka alatt. Föfújtul képezetében az a kis csapat, amely a tábornok lakásából kivonult, a közepén Jacinthalt. Láttá őt haloványan és nyugodtan ott állani. Szeme rajta pihent — és most? — Testvére valósággal előtte áll — nem változva a mostani — a tovatúnt évektől — tizenkilencedik születésnapjának erejében és szépségében! Szomorú megadás látszott rajta. Hermin kezét erősen dobogó keblére kulcsolta.

Jácint! Testvérem! Kiáltott föl. Mi hozott vissza ebbe a rideg, kietlen világba?

Testvérem! — volt a válasz — azért jöttem, hogy ama kegyetlenségről panaszkodjam, amelyben részesültem.

Tudom! — felelte Hermin. Halálot tüzes betűkkel vésődött szívembe. Véred boszuért kiált, de hát mit tehettem volna!

Nem halálomról szölok! Hisz az örökkévalóságból tekintve, az élet az ocean egy csöppjének látszik csak. A halál csak átmenet a királyok Királyának házához, vezető küszöb csak. Nem testvérem! A mi engem keserít, az az, hogy te — egyetlen testvérem, akit oly bensőség szerettem — elefedtél!

Téged elefedni?! Kiált föl Hermin. Hiszen nem mult el egyetlen nap, amelyen rád nem gondoltam, egyetlen éjjel, amelyen rólad nem álmodtam! Ijuságom virágában minden örömet és élvezetet visszataszítottam, mert szívem nélkülied nem örvendhetett!

Oh könnyeid és kétségbeesésed nekem mit sem használtak! Imádság után vágytam, hogy tartozásaimat, amiket vétkeimmel fölhalmoztam, lefethessem, viszonzá Jácint. De évek során át

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon nemes-szívű jötevőknek, kik adományaikkal vagy kézmunkájukkal az Oltáregyletet feladata teljesítésében, a szegény templomok felruházásában támogatni s a rendezett kiállítás sikerét előmozdítani kegyeskedtek, az Ur Jézus nevében mond hálas köszönetet az Oltáregylet vezetőségé. Hasonlóképpen háliját tolmácsolja nevezett vezetőség az árva- és a Ferenc-József nőnevelő intézet főtisztelő főnöknőinek, kik mint a megelőző években, úgy az idén is teljesen önzetlenül és nemcsak önmaguk engedték át helyiségeiket az egyházi ruhák elkészítésére, illetőleg kiállítására.

— **Hálászozat.** A pázmándi r. k. hívek nevében is legmélyebb köszönetemet nyilvánítom a székesfehérvári Oltáregyletnek azon igen szép, violaszínű pluvialé, zöld és fehér csupa, — valamint 4 fekete minisztránruháért, melyekkel szegény templomunkat — éppen husvétii pirostoját — megajándékozni szives volt. Isten fizesse meg! Pázmánd (Fejérm.) 1904. március 30-án. Bekmány István esperesplébános.

— **Jegyzőválasztás.** A Kajászószentpéteren lemondás folytán megüresedett községi jegyzői állásra a választást jövő hó 12-én fogják megjelteni Kajászószentpéter község-házánál. A pályázati kérvények jövő hó 10-ig nyújtandók be Szász Jenő váli főszolgabíróhoz.

— **Műkedvelő színelőadás.** A helybeli Kossuth-asztaltársaság április hó 3-án vagyis husvét első napján a városi színházban jöteknycélú színelőadást rendez rendes helyarállal. Színe kerül Guthi és Kákosi eredeti bohózata: *A Tartalékos férj.* Szereplők: Mery Mariska, Kamer Annuska, Gutman Zsófnka, Györi Mariska, Ekbauer Irma, Reiss Vilmos, Kovács József. Köhler József, Igmándi Ferenc, Herceg István, Paál Géza, Kostyelik Sándor és Körösi József. A rendezés nehézmunkáját Igmándi Ferenc teljesíti. Az előadás fél 8 óraker veszi kezdetét. Jegyek előre válthatók Hollósy Ferenc Kossuth-utcai s a Tögl és Szalayinka cég szent-Imre utcai üzletében és az előadás napján d. u. 3 órától a színházi pénztárnál. Figyelemmel arra, hogy a jövődelem szegény gyermekek felruházására fordítatik, kétségtelen, hogy zsufoit ház nézi végig az előadást, mely az eddigi próbák után itélve, igen szépen fog sikerülni.

— **Fiatal bűnös.** A bün fogalma ma már nincs évszámoláshoz kötve. A bünösök számának egy tekintélyes kontingensét a serdülo ifjuság szolgáltatja. Ezek között van Krausz Rudolf is, aki kereskedő-tanuló minőségben okozott nagy

hiába vártam, egyetlen imádság sem szállt fö értem Isten trónjához! Testem egyházi szertartás nélkül temettetett el, pap sohasem mutatott be értem sz. misét. Számítalan lelket láttam a mennyi boldogságba szállani, hátramaradottjaik imával és sz. áldozásaival megemlékezni, rám senki sem gondolt! Már pedig életem amaz utolsó pillanataiban, mikor az örök Biro igazságosságától reszkettem, az az édes vigasz bátorított, hogy testvérem imái fognak majd a siron túl követni! Az elmúlt estén az első izben mondatott el értem a „De profundis” („A mélységől kiáltok hozzád cz. szoltár, amelyet az egyház a megholtakért imádkoztat. A ford.) s ezért nyertem engedélyt, hogy álmód-ban hozzád jöhessenek és szomorú helyzetemet előttd föltárhassam. Szánakozzál testvérem! Segísd bebörtönözötetésének idejét megrovóidítani. Ti a föld lakói, képtelenek vagytok elgondolni, hogy mit szenved a lélek, aki egy rövid pillanatra látta Istenét, de aztán jelenlététől száműzetett!

Oh Jácint! kiáltott föl Hermin kétségbeesetten, bocsás meg! Mily kegyetlen voltam veled szemben, holott abban a balhiedelemben éltem, hogy tisztelen emlékedet! Ezt mondvá, fölébredt s arcát kezébe rejtve, keservesen sirt. Mikor végre föltekinett, már a fölkelő hajnal első sugarai löpöztak szobájába. Letérdelt s amit évek óta nem tett, imádkozott. A csöndes, reggeli légben hirtelen megkondukt a falu harangocskája, hogy a híveket a korai sz. misére hívogassa. Hermin is fölemelkedett, elhagyta házát és sietve haladt a falu felé.

— A friss harmat még a fűvön ragyogott, a levegő éltető, balzsamos illatát lehetne, a nárdárkák vidáman zengték az Alkotót dicsőítő dánakat, Hermin azonban minderre nem ügyelt.

— **Piaci csendélet.** Virág Ferenc gyümölcs-árús tegnap kora reggel egy átlumpolt éjszaka után ment ki a piacra s mert mámoros fővel a nagy világ is kicsiny lett volna számára, ott sem talált elég helyet s mindenáron a mellette áruló Szabadi Pálné gyümölcsárús rovására igyekezett terjeszkedni. Mi természetesebb, mint hogy ebből skandalum lett. Virág először csak hanggal győzte, később deszkadarabokkal, árupaddal támadt az asszonyra, migmen a rendőrök a városközi dűti andalító álmaira kényszerítették a verekedő lovat. Virág egy napi rendőri elzárás után a bíróság előtt fogja elvenni megérdemelt büntetését.

— **Eltűnt napszámos.** Tóth János helybeli születésű és illetőségű 25 éves napszámos, ki már hónapok óta Újpesten lakott, Nyár u. 22. sz. a. lakásáról eltűnt. Hozzá tartozói jelentést tettek a rendőrségnél.

— **A háziszólgá tulajva.** Az Otthon-kávéház háziszólgája, Tóth János kellemetlen meglepetésre ébredt f. hó 29-én. Előző éjjelen ugyanis ruhaborondja az udvari szobából lábra kelt, a pincébe vándorolt s ott várta a gazdáját teljesen kiürítve. Tóth János kára mintegy 130 korona. A tettes a helyszíni szemle adatai szerint a pincének utcai falrakodó nyílásán jutott a pincébe s azon keresztül fért a nyitott ajtó mögött levő börröndhöz, a pincébe vitte s ott fosztotta meg tartalmától. Kétségtelen, hogy a helyi viszonyokkal teljesen ismerős egyén volt a tettes, akinek személyére nézve elég indokolt felvilágosítást nyújtott a károsult. A gyanu Adorján János szabadhegyi (Somogy m.) lakos, a ház korábbi háziszólgája ellen irányul, aki 10 napig munka nélkül töltötte az időt városunkban s a lopás felfedezésének reggelén utazott el Fehérvárról. A gyanúsított üldözése érdekében a rendőrség eddigelé semmit sem tett.

— **Állategészségügy a megyében.** Söréden a sertésvész megszűnt, a Seregélyeshez tartozó Tükrös-pusztán a lépfene fellépett.

V á l a s z.

Sajnálattal jelentjük ki, hogy a Székesfehérvár és Vidéke zöldségeivel még egyszer kell foglalkoznunk. Nem magunkért tesszük. Nem is az ő kedvéért, mert a ki zöld akar maradni és nem is tud más lenni, annak ugyan hiába beszélünk. Inkább az olvasó közönség kedvéért fogjuk kezünkbe az ügyben még egyszer a tollat.

Békéfy Sándornak, a Független Magyarország munkatársának lapunkban megjelent leveléből szeretne kázust csinálni. Hát csak csináljon, ha ugyan akad béké, a ki el tud azon rémülni, hogy egy lap más pártállású embernek írását közölni meri. Hoztunk mi fel a vesztegetésre etetésre-ítatásra pozitív tényeket (tessék olvasni március 8-ki lapunkat) nem is Békéfi Sándor információja alapján. Tessék megcáfolni azokat. Akkor majd szóba állunk sponotékkal.

Hogy pedig lapunk épen hivatalnok ellen mi alapon írt támadó cikket, ebből csak az érdekelheti a közönséget: igaz alapon intézte-e a támadást vagy nem? Ami az igazságot illeti, a következmények mindenkor lapunk álláspontjának helyességét igazolták. Mint mindenben, itt is a Sz. és V. téved.

Széchenyi Viktor gróf programját úgy tudjuk, hogy nem nyomtatott szövegből, hanem beszédeiből ismerték meg a választók. Nyomatott program nem is volt. Ha tehát mi a beszédei alapján írunk, akkor csak a Sz. és V. csodálkozhatik.

A Kossuth Ferenc levelének a genealogiája pedig ez volt. Március 5-ki lapunkban megírtuk, hogy a kormányparti szónok Kossuth Ferenc levelével korteskedik. Erre március 8-án választ kaptunk az Alkotmányban, a mely szerint a Fejérmegyei Napló híre nem alapul valóságban, mert Kossuth Ferenc semmiféle levelet nem írt Széchenyi érdekében.

Érdeklődünk a dolog iránt s megtudtuk a következőket:

Széchenyi Viktor gróf Bodajkon felolvasott egy levelet, melyben Kossuth Ferenc arra szólítja a választókat, hogy ne szavazzanak az aulikus, Bécs felé hajló, felekezeti néppártra,

(Furcsa! Másutt meg az nem tetszett a gróf urnak, hogy a néppárti obstruál és kurucabb a függetlenségiéknél. Szerk.) hanem Széchenyire.

Azután kifelé fordítva a levelet megmutatta a népnek, bizonyítatva a mellette álló két reform. főkorressel, hogy az aláírás Kossuth aláírása. (Az ott állók hamarosan viccet is csináltak, hogy Fürhész Sándor bodajki választó bizonyosan Kossuthal járt iskolába s onnan ismeri írását). Babay nevével senki sem említette egy szóval sem, sőt nem is gondolt rá senki. A választók nagy lelkesedéssel éljenzsebe törtek ki és kérték is rögtön a grófot, hogy adja át nekik Kossuth levelét, amelyet drága erekléként óhajtottak megőrizni. De a gróf hamarosan zsebébe gyűrte.

Az „Alkotmány” úgy értesít ma bennünket, hogy az a nyilatkozat, mely szerint Kossuth Széchenyi gróf támogatására semmiféle levelet nem írt, komoly valóság. Kossuth csakugyan nem írt, de nem is iratott semmiféle levelet Széchenyi gróf jelöltsége érdekében. A levelet Pallay tífkar írta Kossuth nevében. Ez azonban reánk egyáltalán nem tartozik. Mi azt írjuk, hogy a kormánypart Kossuth levelével korteskedett (hogy az a levél hamisítvány volt s az egész tény misztifikáció volt, ahhoz nekünk semmi közünk) Kossuth pedig ezt tagadta. Valakinek tehát nem volt igaza. Tehát mi semmiesetre sem tévedtünk, mikor az ellenmondást konstatáltuk. Erre a Sz. és V. azt mondotta, hogy „a Fejérmegyei Napló hazudik”. Nem fog csodálkozni senki, ha szavait annyiba vesszük, mint egy mosdatlan száju utcagyerek nyelvöltögetését.

A Kossuth Ferenc levelére vonatkozólag Babay Kálmán keresztesi lelkész úról a következő sorokat vetjük:

Felvilágosítás.

A Fejérmegyei Napló és a Székesfehérvár és Vidéke c. két vármegyei politikai lap között a bodajki választásból kifolyólag megindított polemikát figyelemmel olvastam. A vitába beleszólanom mindaddig nem akartam, a míg pártomat s engemet is abba bele nem vontak. Végezzék el egymás közt vitájukat.

A napokban azonban egymást vagdalván, innét is, amonnet is jutott egy-egy vágás úgy nekem, mint a pártnak, mely az elmúlt farszói tisztviselt a kerületben reám ruházta. Jól tudom azt, hogy ilyen exponált állásban a támadás nem ritka; helyes is az. Mert a gyarlóságnak, mely minden emberben található, a kritika a legjobb orvosa. Egyenes, becsületese ember a kritikától ne féljen. Tehát én sem veszem rossz néven, ha kritikájuk eljárásomat, mert ez által módot nyújtanak az igazság feltárása és kiderítéséhez.

A bodajki választó-kerületet senki sem ismerheti jobban, mint én, ki egy évtized óta érintkezem községgel, azok lakosával. Tapasztalataim alapján állathattam, hogy a kerületben a függetlenségi párt a legerősebb. Tehát az a jelző, hogy itt egy függetlenségi jelölt felléptetésével a liberalizmusnak sirja van megásva: hamis. Az az eljárás pedig, hogy itt egy négy párt idő-ről-időre eme hamis jelölt által télenegre kárhoztatassék: szemérmetlen, mert ez a teljes beolvasztásra és megsemmisítésre vezet. És merem is állítani, hogy ha én, mint elnök, a függetlenségi eszmét a kerületben ébren nem tartanám ünnepek rendezése és hazafias szónoklatok tartása által: az ma már oly csekély töredékből állana, hogy pártunk nevezhető sem volna.

A legutóbbi választás lezajlása után alig 700 szavazatot nyert pártunk jelöltje. Én, mint elnök, éjjel után fél kettőig a szavazó helyiségben voltam, mint ellenőrző s onnét csak akkor távoztam el, mikor pártunk — ezutal — egészen elbukott. A Rall-féle helyiségben szorongott 4—500 függetlenségi választó, kik az eredmény tudomásul vétele után egymás nyakába esve — sirtak.

Ekkor történt, hogy az egész nép nevében egy függetlenségi szavazó beszédet intézett hozzám, mint a párt elnökéhez és kérdést, hogy mit cselekedjenek a pótválasztás alkalmával? Ha azt mondom: maradjanak otthon, egy sem fog falujából kilépni; ha azt mondom: szavazzanak a néppártra, bár nem elvük ez és nem szívesen teszik, de leszavaznak oda; ha azt mondom: szavazzanak a szabadelvű párt jelöltjére, tán ezt is megteszik, de utóljára ez éjtelien! Csak most

irányítsam őket, mert ők a kábultságukban gondolkozni sem tudnak.

Bizosan emlékszem a szavakra, a miket mondtam akkor. Most édes barátaim! ilyen határozott irányítást tőlem ne várjanak, idő kell, míg lecsillapodunk, a haragtól pedig tanácsot kérni nem szabad. Várjunk pár napot. És akkor is, mivel óriási felelősséggel jár a kimondott szó, ne mi mondjuk ki azt; bocsássuk e kérdést az országos párt- és annak nagynevű elnöke elé; talán ez lesz a leghelyesebb.

És ebben történt a megállapodás. Felszóltattam, hogy jelentésem kapcsán e kérdést is vessem fel Kossuth Ferenc ur előtt s az ő véleményét közöljem a helyi bizottságok elnökeivel.

Ugy történt. Kossuth Ferenc ur ezt írta: hogy ha a függetlenségi választók a pótválasztás alkalmával élni akarnak szavazati jogukkal, akkor inkább szabadelvű párt jelöltjére adják szavazatukat a választók.

Ezt én 12 helyi bizottsági elnökkel írásban közöltem; hozzá egy betűt se tettem és senki másnak nem írtam. De közöltem ezt Zboray Miklós és Perczel Béla. valamint Kovács Pál urakkal is, úgy, mint elvtársaimmal, előtűnik felolvasván Kossuth Ferenc ur levelét.

Magamhoz következtetesen, leszavaztam a függetlenségi jelöltre, de a 2-ik választás alkalmával semleges maradtam.

Ennyi az igazság. Tévedett a Sz. és V. akkor, mikor azt állította, hogy az én levelemet olvasták fel Kiss Ernő és gróf Széchenyi Viktor urak, mert ők Kossuth Ferenc ur lemasolták és a helyi bizottságok elnökeihez intézett soraimat olvashatták fel, ha felolvasták. Tévedt a F. N. akkor, a midőn kétségbe vonta Kossuth levelének létezését s az én pártatlanságomat. De helyesen következtette, hogy bizony furcsán nézének reám elvtársaim, hogy ha én következtetes nem lettem volna magamhoz és elvemhez a legutolsó percig is.

A keresztesi 4000 koronás alapítvány pedig mese; gondolhatja azt mindenki, hogy én ilyet se el nem fogadhatnék bármily célra, sem pedig előttem büntetlenül azt senki elő nem hozhatná. Ugyanilyen a 3 hordó sör is, a melyet hozzánk ugyan senki be nem merne hozni árulás díjál.

E sorok szives közlését az igazság érdekében tisztelettel kéri

Keresztesen, 1904. márt. 27.

Babay Kálmán,
pártelnök, — lelkész.

Ezen sorokhoz a következő megjegyzést fűzzük. Babay ur elítélte a bodajki kerület függetlenségi választóinak hét év leforgása alatti szereplését. Mit tettek az utóbbi hét esztendő alatt a bodajki függetlenségi elvű választók? *Szavaztak a néppárt ellen a kormánypártra.* Most is azt cselekedték. Megtették újra azt, a mit maga Babay Kálmán ur szemérmetlen játéknak nevezett, a mit hamis jelszavak mellett idegen érdek szolgálatának jellemzett. Ugyanezt tette velük most ismét, nem ugyan a saját, hanem Kossuth, igazabban Pallay ur levele által. Bocsássunk meg, de a következtetéseket csak az első választás kihirdetéséig látjuk s azután már nem.

A mi „a keresztesi 4000 koronás alapítvány mese”-jét illeti, annak, ha tényleg mese, Babay Kálmán ur a szerzője. A választás után néhány nappal ugyanis lapunk munkatársa Babay urral városunkban találkozott s érthető, hogy a bodajki választás volt a beszélgetés tárgya. Ekkor említette Babay ur, hogy egy deputáció kerest fel Perczel Bélát, a néppárti jelöltet Mórort a második választás előtt s arra kérte, hogy tegyen valami alapítványt a község javára s a keresztesi függetlenségi szavazók rá fognak szavazni. Perczel ezt nem tette, később azonban Széchenyi gróf 4000 koronás alapítványt tett s a keresztesiek rá is szavaztak. Mi nem azt állítottuk, hogy az alapítványi összeg Babay ur közvelítésével került illetékes helyére, sőt azt sem hangzott, hogy a hordó sörök, illetve borok Babay ur tud. s bejegyezésével kerültek közprédára. Hogy azonban potyász, illetve bor volt — látki látte — ezt mindenki tudja, azt pedig, hogy Széchenyi gróf alapítványt tett Keresztes község javára, azt tanu jelenlétében Babay ur állította.